

Mikkelin kaupungin kanssa samaan työvoimapalvelualueeseen ilmoittautuminen (TE2024 uudistus)

Eduskunta hyväksyi 1.3.23 julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuun siirtämisen kunnille 1.1.2025 alkaen. Uudistuksella tavoitellaan työllisyyden lisäämistä tuomalla palvelut osaksi kunnan elinvoimatehtävää. Tehtävien järjestymiseksi kunnille siirtyy yleiskatteellista valtionosuutta sekä henkilöstöä TE-toimistoista sekä KEHA- ja ELY-keskuksista. Lakiin sisältyy kuntien omarahoittaman työttömyysturvan muuttaminen nykyistä kannustavammaksi.

Lain mukaisesti kunnat voivat järjestää palvelut itse tai sopia järjestämisvastuun siirtämisestä toiselle kunnalle tai kuntayhtymälle (Kuntalaki 8§). Kunnat, joissa työvoima ylittää 20 000 henkilöä, voivat järjestää palvelu itse. Mikäli kunnan työvoima alittaa 20 000 henkilöä, kunnan tulee perustaa yhden tai useamman kunnan sisältävä työvoimapalvelualue. Lain mukaan työllisyysalueen tulee olla maantieteellisesti yhtenäinen, työmarkkinoiden ja työssäkäynnin kannalta toimiva alue sekä siihen tulee lähtökohtaisesti sisällyttää alueen keskuskaupunki. Työvoimapalvelualueen järjestämisvastuu voidaan myöntää poikkeusluvalla alle 20 000 työvoimapohjan omaavalle alueelle.

Mikkelin kaupungissa työvoimapohja täyttää laissa esitetyn 20 000 minimirajan. Mikkelin kaupungin elinvoiman kehittämisen kannalta on kuitenkin eduksi, että tuleva työllisyysalue on laajempi. Mikkelin kaupunki suhtautuu lähtökohtaisesti myönteisesti ns. vastuukunnan rooliin, mikäli muilla kunnilla on halukkuutta liittyä samaan työvoimapalvelualueeseen Mikkelin kaupungin kanssa.

Järjestämislain 12, 13 ja 15 § ja voimaanpanolain 3, 4, ja 8 § edellyttää kaikkia kuntia ilmoittamaan ratkaisunsa työvoimapalveluiden järjestämisvastuusta. Ilmoituksessa tulee olla kuntien sopimus yhteisestä toimielimestä tai vaihtoehtoisesti kuntayhtymän perussopimus. Mikäli halukkuutta yhteiseen työvoimapalvelualueeseen ei esiinny, Mikkelin kaupungin tulee ilmoittaa päätös järjestää julkiset työvoimapalvelut yksin.

Edellä mainitussa ilmoituksessa tulee olla mukana myös järjestämissuunnitelma, joka sisältää kannanoton (ilmoituksen) halusta vastaanottaa TE-hallinnon nyt käytössä olevia toimitiloja. Mikäli työvoimapohja alueella olisi alle 20 000. tulisi ilmoituksen mukana olla myös hakemus, jossa järjestämislain ehdoista haetaan poikkeuslupaa. Tämä ei koske Mikkelin kaupunkia eikä myöskään samaan työvoimapalvelualueeseen hakeutuvia kuntia.

Järjestämissuunnitelmassa tulee olla arvio seuraavista asioista:

- Taloudelliset ja henkilöstövoimavarat sekä niiden kohdentuminen
- Palveluiden tuottaminen ja kohdentaminen
- Toimipisteiden määrä ja sijoittuminen
- Yhteistyötahot ja -muodot
- Työperäisen maahanmuuton, työvoiman ja työpaikkojen kohtaannon sekä työvoiman liikkuvuuden edistäminen
- Varautuminen rakennemuutostilanteisiin

Kyseiset kysymykset tarkentuvat meneillään olevan valmistelun myötä. Jo tässä vaiheessa voidaan tuoda julki periaatteita, jotka tulee ottaa huomioon työvoimapalvelualueen rakentaessa:

- Elinvoiman vahvistaminen julkisilla työvoimapalveluilla
- Paikallisen ja keskitetyn asiantuntemuksen taitava hyödyntäminen
- Annettujen resurssien tehokas ja tarkoituksenmukainen käyttö

- Viranomaispalvelujen tuottaminen yhteisvastuullisesti ja suhteellisesti samansuuruisilla resursoinneilla
- Työvoimapalvelujen suunnittelu alueellisena kokonaisuutena ilman (mahdollisia) kuntarajoja
- Henkilöstön asiantuntemuksen hyödyntäminen koko alueella
- Aktiivinen yhteistyö organisaatioiden välillä (ns. ekosysteemiajattelu)
- Vaikuttava yhdyspintayhteistyö hyvinvointialueen kanssa
- Tarkoituksenmukaiset ratkaisut tietojärjestelmien ja digitaalisten palveluiden osalta
- Aktiivinen työperäisen maahanmuuton edistäminen ja siihen liittyvän vetovoiman lisääminen
- Vaikuttava yhdyspintatyö koulutusorganisaatioiden kanssa

Mikäli Mikkelin kaupungin kanssa samaan työvoimapalvelualueeseen aikova kunta haluaa saada lisätietoa jostain erityiskysymyksestä voi kysymykset ohjata suoraan TE2024 E-Savo hankkeelle. Jokainen kysymys ja tiedustelu on osa valmistelua tulevaa uudistusta varten. Annettu aikataulu edellyttää varsinaisen kuntien välisen sopimuksen valmisteluun riittävää valmistelu-aikaa tiedossa olevan tahtotilan pohjalta.

Tästä johtuen pyydetään Mikkelin kaupungin kanssa samaan työvoimapalvelualueeseen tahtovia kuntia ilmoittamaan kantansa 31.5.2023 mennessä seuraaviin asioihin.

1. Valtuutetaan Mikkelin kaupunki valmistelemaan yhteistä työvoimapalvelu-alueetta, jonka valmisteluun kunta ilmoittautuu
2. Nimeää kunnasta yhteyshenkilön viranhaltijoiden valmistelutyön projektiryhmään sekä ohjausryhmään kunnanjohtajan edustajat
3. Mikkelin kaupungin vastuuvalmistelijana toimii työllisyyspalveluiden palvelupäällikkö/kokeilujohtaja Pekka Patama

TE2024 uudistuksen ensimmäisen vaiheen (työvoimapalvelualueiden muotoutuminen) aikataulu on tiukka. Työvoimapalvelualueeseen mukaan tulevien kuntien valtuustopäätökset tulee olla tehtynä viimeistään 18.9.2020 kokouksessa tai sitä ennen. Näin kuntien sopimukseen jää vajaa viikko valtuustojen päätöksen tultua lainvoimaiseksi.